

Bosaanleg, van idee naar uitvoering

Symposium Landbouw & natuur; samen voor een duurzaam buitengebied

Workshop 6

Uden, 31 januari 2019

Twan van Alphen / Toine van der Heijden / Vincent Lokin

Agenda en introductie sprekers

Ruimtelijke ordening	Vincent Lokin - Arboribus Silva, consultant - O.a. Kernteam Coalitie Bos & Hout, Scan Bos & Hout Noord-Brabant
Processtappen	Twan van Alphen - Bosgroep Zuid-Nederland, regiomanager Noordoost-Brabant - Cooperatie van en voor bos- en natuureigenaren
Ervaringen uit de praktijk	Toine van der Heijden - Ondernemer in Heeswijk-Dinther - Initiatiefnemer bosaanleg op landbouwgrond in 2005 en 2019(?)

Stel, u wilt een bos aanleggen...

Doe het niet als u	Doe het wel als u
- snel rijk wilt worden - haast hebt - denkt dat de overheid u flink gaat helpen	- rendement breder definieert dan alleen geld - de tijd wilt/kunt nemen voor een klein avontuurtje - bos en natuur mooi en belangrijk vindt

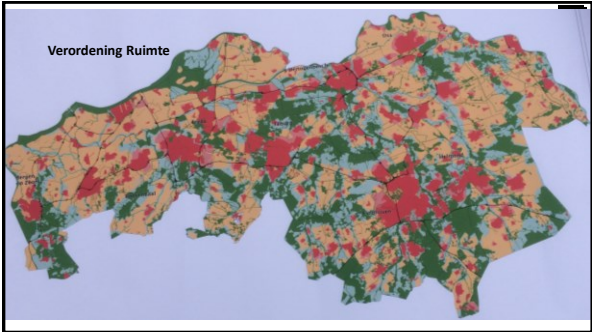
Stel, u wilt een bos aanleggen - de kaders

De locatie is belangrijk, o.a. voor

- is bos toegestaan?
- is bos wenselijk?
- is bos betaalbaar?

Kaders zijn grotendeels vastgelegd in

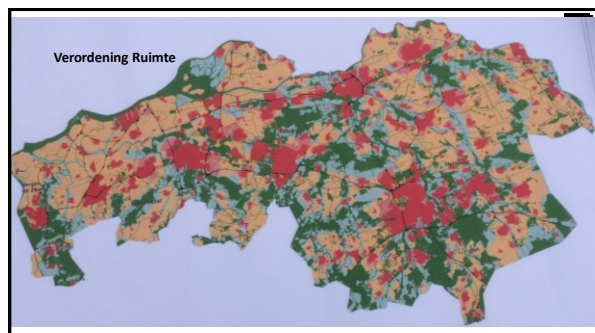
- provinciale structuurvisie
- provinciale **verordening ruimte**
- gemeentelijke bestemmingsplannen

Verordening Ruimte en bosaanleg

Binnen Natuurnetwerk Brabant - Rijksdeel NNB - Provinciaal deel NNB - Centrale rol voor Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) - Natuurdoeltypenkaart is leidend - Subsidie voor waardedaling en inrichting - rijks NNB: 85% - provinciaal NNB: 50% - Kansen: - Herbegrenzing NNB is bespreekbaar - Ondernemend Natuurnetwerk Brabant (ONNB): landbouw én natuur	Buiten Natuurnetwerk Brabant - Wat is structuur? - Zijn er aanduidingen? - Andere beperkingen? - Subsidie: - nee, tenzij... - soms rood voor groen
---	--

Verordening Ruimte - ruimte voor nieuw bos binnen NNB

Kansen voor bos in [nóg in te richten](#) NNB:

- beheertypen bos (N14.01 t/m N 17.05, 1.122 ha)
- beheertype rivier- en moeraslandschap (N01.03, 3.370 ha)
- beheertype zand- en kalklandschap (N01.04, 2.680 ha)
- opties in beheertype fauna- en kruidenrijk grasland (N12.02, 2.050 ha)

Daarnaast mogelijkheden voor bosontwikkeling in [bestaand](#) fauna- en kruidenrijk grasland (N12.02, 12.266 ha)

N14.01 Vochtige bossen

- N14.01.01 Rheno- en IJsselmeergebied bos
- N14.01.02 Hout- en loofmeadow
- N14.01.03 Moerasbossen- en moerassen

N14.02 Droogte bossen

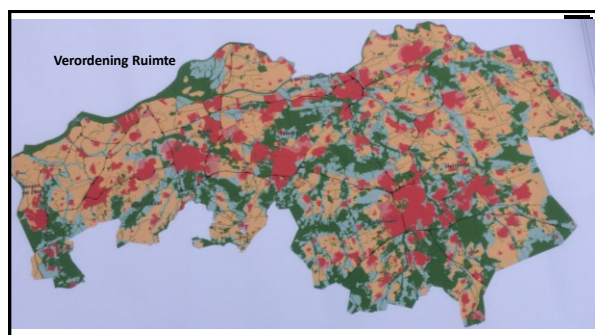
- N14.02.01 Dunebos
- N14.02.02 Droogte- elken- en heidebossen

N14.03 Bosontwikkeling in bestaand bos

- N14.03.01 Droogte bos met natuurlijke ontwikkeling
- N14.03.02 Vochtig bos met natuurlijke ontwikkeling
- N14.03.03 Droogte bos met natuurlijke ontwikkeling
- N14.03.04 Vochtig bos met natuurlijke ontwikkeling

N01.03 Rivier- en moeraslandschap

- N01.03.01 Vochtig gebied met moerasbos
- N01.03.02 Vochtig gebied met moerasbos

Verordening Ruimte - kansrijke zones voor nieuw bos buiten NNB

- Groenblauwe mantel (structuur, +)
 - verbindt NNB met omliggend gebied
 - gericht op behoud en versterking van natuur, watersysteem en landschap

 103.000 ha
- Gemengd landelijk gebied (structuur, 0/+)
 - betreft gemengde plattelandseconomie en agrarische economie
 - naast landbouw ook ruimte voor nieuwe economische dragers voor vitaal platteland

 198.000 ha
- Gebieden integratie stad-land (aanduiding, +)
 - ruimte voor stedelijke ontwikkeling in combinatie met groene en blauwe landschapsontwikkeling

 10.000 ha
- NNB-evz (aanduiding, +)
 - linten, gericht op bieden ecologische basisbescherming
 - minimaal 10-25 meter breed

 1.600 km

 Streeklucht.nl

Veel ontwikkelingen, meestal gunstig

Omgevingswet komt eraan (2021)

- Belangrijk daarin: Omgevingsvisie
- In Brabant wellicht meer ruimte voor bos

Grootschalige landbouw staat onder druk - natuur en natuurinclusieve landbouw rukt op

Waardering voor ecosystemendiensten neemt toe

- Traditioneel: biodiversiteit, houtproductie, recreatie
- Runners up: fijnstof, sponswerking, waterzuivering, hittedeductie, biomassa productie, CO₂-reductie

Prominente rol voor bossen, bomen en natuur in concept-Klimaatakkoord

- Vergoeding voor additionele koolstofvastlegging?

Bosgroep - hoe zit het proces in elkaar

- Doel(en)
- Locatie
- Haalbaarheid
- Terreinanalyse
- Geschiktheidsbeoordeling
- Ontwerp
- Uitvoering

Welke doelen wilt u nastreven?

- Natuur
- Recreatie
- Houtproductie
- Cultuurhistorie en landschap
- Fijnstof
- Klimaat-waterberging
- Verweving van doelen

Wat zijn de mogelijkheden van uw locatie? (of toch een andere?)

- Grondruil
- Biodiversiteit
- Recreatie
- Cultuurhistorie

Hoe zit het met de haalbaarheid?

- Wetgeving/ruimtelijke ordening
- Omgeving
- Bosaanleg en fiscus
- Financiële regelingen

Analyseer uw terrein

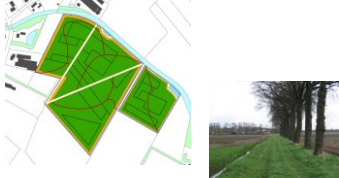
- Groeiplaats
- Streek
- Ontsluiting
- Beperkingen infrastructuur

Het ontwerp

- Ruimtelijke indeling
- Bosopstanden
- Open plekken
- Struwelen
- Randen
- Lanen
- Ontsluiting
- Open water

En dan nu de uitvoering!

- Voorbereiding
- Grondbewerking
- Onkruidbestrijding
- Bemesting
- Plantmateriaal
- Aanplant
- Wildpreventie
- Vervolgbeheer

Bosaanleg - ervaringen uit de praktijk

-Boseigenaar sinds 2005

Landgoed Het Geleer

-Ontwikkeling landgoed
-Rood voor Groen

Tenslotte

- Bezint eer gij begint
 - zie eerste sheet...
- Neem de tijd voor gedegen plan en voorbereiding
 - u maakt keuzes voor meerdere generaties
- Vergeet niet te communiceren
 - niet alleen met de bureu
- Erken dat de regels talrijk en complex zijn, en snel veranderen
 - betrek vakmensen, is uiteindelijk vaak goedkoper
- Maar 1+1 kan 3 worden
 - Combinatie van doelen is kansrijker, en levert vaak meer resultaat